

Enes Kišević: JEKINE JEKE JEKA

Moja se olovka, prije no što počne njuškati po papiru, voli dugo držati u ruci. Ne voli kad su prsti nemirni, pogotovo kažiprst koji je svako malo ključne po glavi, a palac i srednjak umjesto da ju brane, oni ju još pridržavaju i stišću, tako da ju taj djetlić stalno kljucka – kao kad psa koji se uneredio u stanu žele naučiti reda pa mu njušku pritišću u njegovo nedjelo, tako isto kažiprst, srednjak i palac nasilno hoće nos moje olovke zabosti u bjelinu papira.

No ona svaki put zastane u zraku i čeka.

Promatra lijevu ruku koja joj uporno gura papir pod nos pritišćući ga dlanom. Potom sluša škripanje nogu pod stolom koje svako malo jedna drugu uzjašu, pa tapkaju potom prstima. To joj tapkanje toliko ide na živce da bi se najradije poput harpuna zabola u koljeno. A to šmrcaje, kihanje, pa glasno srkanje čaja, to je kao da joj neko grebe po mozgu. Najsretnija je, kad utopljena u smirenom dahu, bez ijednog pokreta probdije noć, a pod njom osvane bijeli papir obasjan mliječnim svjetlom svitanja.

I kad već i sama pomisli da od pisanja ništa neće biti, najednom se iz čista mira strmoglavi u bjelinu i počne trčati – trči, trči, trči, pa stane: njuška. Podigne glavu. Osluškuj da li ju tko prati – pa nastavi bježati. U pokretu je čas dupin, čas lovački pas, čas orao. Onda se najednom ukipi. Pogleda iza sebe. Brzo se vrati i sav trag izbriše. Pokušava ponovno vratiti bjelinu, poput djece koja u pijesku prave figura, pa ih ruše.

Poput lahora koji šara po vodi i oblacima.

O koliko slika u ovaj čas vjetar rezbari u pustinji i briše ih, a nitko ih osim njega ne vidi. Te slike su zapravo same po sebi samo odjeci trenutka. Ma koliko se te slike, ti haikui vjetra (u lišću, pijesku, vodi, oblacima ...) činile iste, one su svaki put drukčije, neponovljive jer je i trenutak koji ih stvara neponovljiv.

Zato je i haiku, na naoko istu sliku, kod svakog haiku pjesnika drukčiji.

Znači, ako je slika odjek trenutka, haiku bi zapravo bio odjek tog odjeka.

A što bi onda bio čitatelj? Jekine jeke jeka?

Pa ipak vjerujem ako je haiku točan, dobar će čitatelj u njemu naslutiti sami izvor.

Haiku pjesnik riječi sluša kao oblikovanu šutnju. Da skratim priču, pokušao sam napisati haiku o igri stvaranja. Prvo sam napisao ovaj sonet:

Igra

Sari

Biti vjetar što se svjetlom igra
i što dahom po pustinji šara,
svako malo drugu sliku stvara,
narisati čas zmiju, čas tigra.

Okrenut se k nebu, pa sa žarom
jednim mahom s crtom iz dubina
jato bijelih naslikat dupina
kako skaču kroz plavet sa Sarom.

Pa sjurit se uz zvjezdani bljesak,
izrezbarit svu pustinju sinju
uz Mjeseca onu žutu dinju –

potom rukom poravnati pijesak.
Slika jest tren. Jest i trena slika.
Trepneš – i već, nestalo je lika.

Poslije soneta, napisao sam haiku:

Čas dijete, čas vjetar
u pijesku prave slike,

pa ih brišu.

Potom sam razmišljajući, kako mi svjetlost otvara oči, no otvarajući oči ta ista mi svjetlost gasi sliku sna, zapisao:

Polako se budim,
pa ipak mi u očima
svjetlost ugasi san.

A onda je došla moja kćerka Sara i donijela mi ovaj svoj haiku:

Djevojka
upali svijeću, a svijeća
ugasi mrak.

Poslije ovog Sarinog haikua, sve što ovdje našarah, najbolje mi je poravnati s bjelinom papira.

Haiku je doista kao život – dogodi se ili ne dogodi.

A ako se dogodi, daleko ga je bolje živjeti, nego pisati.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://diogen.weebly.com>